

Adresat petycji:
Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej

Petycja
o przywrócenie stosowania prawa przeciwalienacyjnego

Wnoszę o znówelizowanie przepisów Kodeksu postępowania cywilnego (Dz.U. 1964 Nr 43, poz. 296 z późn. zm.), poprzez dodanie w art. 598(16) tej ustawy, § 1a w brzmieniu: „Domniemywa się, że winę za niechęć dziecka do kontaktu z rodzicem uprawnionym do kontaktów, ponosi rodzic sprawujący pieczę nad dzieckiem”.

Uzasadnienie

W dniu 22 czerwca 2022 r. Trybunał Konstytucyjny w sprawie o sygnaturze SK 3/20 wydał wyrok, że „Art. 598(16) § 1 w związku z art. 598(15) § 1 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U. z 2021 r. poz. 1805, ze zm.) w zakresie, w jakim obejmują sytuacje, w których niewłaściwe wykonywanie lub niewykonywanie obowiązków związane jest z zachowaniem dziecka, niewywołanym przez osobę, pod której pieczę dziecko to się znajduje, są niezgodne z art. 48 ust. 1 zdanie drugie oraz art. 72 ust. 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej”.

Wyrok powyższy poskutkował faktycznym przywróceniem – wbrew woli ustawodawcy - bezkarności alienacji rodzicielskiej.

W stanie prawnym ukształtowanym ww. orzeczeniem Trybunału Konstytucyjnego, wystarczającą przesłanką do odmowy nakazania zapłaty - zgodnie z art. 598(16) kpc - jest oświadczenie przez dziecko alienowanego rodzica, że nie chce się ono z nim spotkać. **Oznacza to, że dziecko pozostające pod pieczę rodzica alienującego (zazwyczaj chorego z nienawiści w stosunku do rodzica alienowanego) może być codziennie bezkarnie indoktrynowane, instruowane lub przekupywane, aby zrealizowało – w imieniu rodzica alienującego – cel alienacji.**

Praktyka stosowania prawa przeciwalienacyjnego jest następująca:

1. Uprawniony do kontaktów uzyskuje odpowiednie orzeczenie sądu rodzinnego o ustaleniu (zabezpieczeniu) kontaktów z dzieckiem,
2. Jeżeli osoba, pod której pieczę dziecko pozostaje, nie wykonuje albo niewłaściwie wykonuje obowiązki wynikające z orzeczenia albo z ugody zawartej przed sądem lub przed mediatorem w przedmiocie kontaktów z dzieckiem, sąd opiekuńczy, uwzględniając sytuację majątkową tej osoby, zagrozi jej nakazaniem zapłaty na rzecz osoby uprawnionej do kontaktu z dzieckiem oznaczonej sumy pieniężnej za każde naruszenie obowiązku (art. 598(15) § 1 kpc).
3. Jeżeli osoba, której sąd opiekuńczy zagroził nakazaniem zapłaty oznaczonej sumy pieniężnej, nie wypełnia nadal swego obowiązku, sąd opiekuńczy nakazuje jej zapłatę należnej sumy pieniężnej, ustalając jej wysokość stosownie do liczby naruszeń (art. 598(16) § 1 kpc).

Przy stosowaniu art. 598(15) § 1 i art. 598(16) § 1 kpc sąd jest zobowiązany stosować ww. orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego. Oznacza to, że **jeżeli dziecko w czasie nierealizowanego kontaktu powie, że nie chce się spotkać z ojcem, to sąd nie ma podstaw do orzeczenia określonego w art. 598(16) § 1 kpc nakazu zapłaty.** Uprawniony do kontaktów często nie ma nawet możliwości usłyszeć tych słów od dziecka, gdyż nie jest do niego dopuszczany przez rodzica sprawującego pieczę. Powszechną praktyką w takim wypadku jest wzywanie interwencji policji.

Policjant wezwany na interwencję, jest zazwyczaj zainteresowany możliwie szybkim i bezstresowym zrealizowaniem interwencji, a także zniechęceniem uprawnionego do kolejnych wezwań policji. Celem jaki do tego służy, jest poinstruowanie rodzica sprawującego pieczę nad dzieckiem, że jeśli dziecko nie chce się spotkać z rodzicem, to on nie tylko nie będzie dziecka wyprowadzał siłą na kontakt z rodzicem uprawnionym, ale także nie znajdzie podstawy do ukarania rodzica sprawującego pieczę przez sąd rodzinny nakazem zapłaty. Innymi słowy, **udzielając instrukcji omijania prawa antyalienacyjnego, policjant unika stresu związanego z obowiązkiem wykonania wyroku sądowego poprzez odebranie dziecka rodzicowi sprawującemu pieczę, a także kolejnych wezwań do interwencji przy kolejnych naruszeniach orzeczenia o kontaktach** – gdyż rodzic uprawniony do kontaktów widząc nieskuteczność systemu egzekwowania prawa antyalienacyjnego - zniechęca się do dalszych prób kontaktu z dzieckiem, a zwłaszcza wzywania na interwencję policji.

Omijanie reżimu prawa antyalienacyjnego, wywołuje negatywne skutki społeczne, w postaci:

1. Braku kontaktu dzieci ze swoimi rodzicami (zazwyczaj ojcami), co skutkuje ich nieprawidłowym wychowaniem i – zazwyczaj – wzrostem przestępczości w wieku dojrzewającym lub dojrzałym, oraz niższymi wynikami w nauce.
2. Braku chęci mężczyzn do posiadania dzieci.
3. Wychowywania się w społeczeństwie ogromnej rzeszy dzieci w ogóle nieposiadających wzorca pełnej rodziny, a w związku z tym niezainteresowanych jej założeniem – w konsekwencji potęgują się problemy demograficzne społeczeństwa.

W związku z powyższym konieczne jest wprowadzenie domniemania, że winę za alienację rodzicielską ponosi rodzic, pod którego pieczęą znajduje się dziecko. Wskazać należy, że **takie domniemanie można obalić, a zatem nie jest ono sprzeczne z treścią ww. wyroku Trybunału Konstytucyjnego**. Proponowana w petitum pisma korekta mechanizmu prawa antyalienacyjnego, w wyważony sposób realizuje potrzebę ochrony rodziców uprawnionych do kontaktów z dzieckiem, z ochroną rodziców sprawujących pieczę nad dzieckiem. Powyższe oznacza, że w przypadkach niebudzących wątpliwości (np. gdy dziecko 15 letnie nie chce się spotkać z ojcem i biegły psycholog lub kurator zaświadcza, że nie jest to przekonanie zaszczerpione i zmanipulowane przez rodzica, pod którego pieczęą pozostaje dziecko) sąd nie będzie karał rodzica sprawującego pieczę nad dzieckiem za odmowę kontaktu.

Postulowany przepis ograniczy alienacyjne zapędy rodziców sprawujących pieczę nad małymi dziećmi, które są podatne na manipulację i zaszczerpienie niechęci, ułatwi sądom orzekanie i zmniejszy negatywne skutki praktyk interwencyjnych stosowanych przez mierzącą się z brakami kadrowymi policję.